

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 14.07.2016
Sayı: 715

10/4369

Yavuz AYDIN
Trabzon Milletvekili
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Karadeniz Bölgesi başta olmak üzere Türkiye'nin birçok ilinde yüz binlerce üreticinin geçim kaynağı olan fındıkta; rekolte tespit süreçlerinde yaşanan belirsizliklerin, tahmini rekolte ile pazara inen ürün miktarı arasındaki büyük farklılıkların, alım fiyatlarının belirlenme yönteminin, TMO'nun alım-satım ve stok politikalarının, küresel tekel niteliğindeki firmaların piyasa üzerindeki etkilerinin, üretim maliyetlerindeki artışın, zirai don ve kahverengi kokarca başta olmak üzere üretimi tehdit eden unsurların araştırılması; üreticiyi koruyan, şeffaf, bilime dayalı, sürdürülebilir ve millî bir fındık politikasının oluşturulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Yavuz AYDIN
Trabzon Milletvekili

GEREKÇE

Fındık; Karadeniz Bölgesi'nin temel geçim kaynaklarından biri, Türkiye'nin en önemli tarım ihracat ürünlerinden biri ve millî ekonomimiz açısından stratejik değere sahip bir üründür. Dünya fındık üretiminde lider konumda bulunan ülkemiz, buna rağmen fiyat belirleme, piyasa düzenleme ve katma değer oluşturma noktasında hak ettiği güce sahip değildir.

Son yıllarda fındık üreticisi; artan gübre, ilaç, mazot, enerji, işçilik ve nakliye maliyetleri karşısında zorlanmakta; açıklanan alım fiyatları çoğu zaman üreticinin maliyetini ve beklentisini karşılamamaktadır. Üretici, ürününü daha hasat döneminde düşük fiyat baskısı altında satmak zorunda kalmakta; bu durum kırsal geçimi ve fındık tarımının sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir.

Fındıkta en önemli sorunlardan biri rekolte tespit süreçlerinde yaşanan belirsizliktir. Rekolte tahminleri; fiyatı, piyasa beklentisini, ihracat sözleşmelerini, TMO müdahalesini ve üreticinin gelirini doğrudan etkileyen stratejik bir unsurdur. Son yıllarda tahmini rekolte ile pazara inen ürün miktarı arasında ciddi farklar oluşması, rekolte tespit yöntemlerinin şeffaflığı ve güvenilirliği konusunda soru işaretleri doğurmaktadır.

TMO'nun alım, satış ve stok politikaları da fındık piyasasında belirleyici rol oynamaktadır. Alım fiyatlarının geç açıklanması, üretici maliyetlerinin yeterince dikkate alınmaması, geçmiş sezon ürünlerinin hasat öncesi dönemde düşük fiyatlarla satışa sunulması ve satışların hangi firmalara, hangi miktar ve fiyatlarla yapıldığının yeterince şeffaf olmaması üretici aleyhine sonuçlar doğurmaktadır.

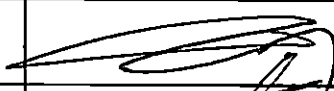
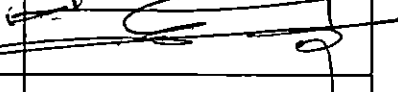
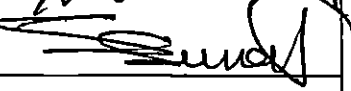
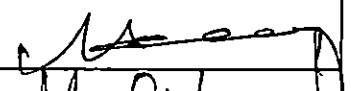
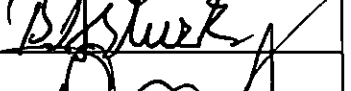
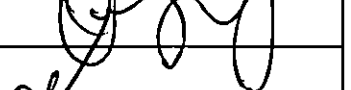
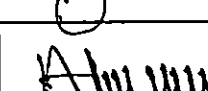
Fındık piyasasında küresel firmaların ve büyük alıcıların belirleyici hâle gelmesi, üreticinin pazarlık gücünü zayıflatmaktadır. FİSKOBİRLİK'in etkinliğini kaybetmesiyle üretici örgütsüz kalmış, piyasa karşısında korunmasız hâle gelmiştir. Millî ürünümüz olan fındığın fiyatının ve geleceğinin yabancı tekellerin alım kararlarına bırakılması kabul edilemez.

Bunun yanında 2025 yılında yaşanan zirai don, kahverengi kokarca zararlısının yayılması, yetersiz destekleme politikaları, lisanslı depoculuk ve modern muhafaza altyapısındaki eksiklikler fındık üreticisinin sorunlarını daha da derinleştirmektedir. Özellikle kahverengi kokarca ile mücadelede uygulanan yöntemlerin sahadaki etkinliği, üreticiye sağlanan destekler ve zararlının rekolte ile kalite üzerindeki etkileri bütün yönleriyle incelenmelidir.

Fındıkta sorun yalnızca dönemlik fiyat tartışması da değildir. Rekolte tespitinden fiyat belirlemeye, TMO politikalarından tekelleşmeye, üretim maliyetlerinden afet ve zararlı mücadelesine, destekleme modelinden ihracat stratejisine kadar bütüncül bir fındık politikasına ihtiyaç vardır.

Bu nedenle; fındık üreticisinin yaşadığı sorunların tespit edilmesi, rekolte tahmin süreçlerinin şeffaflaştırılması, TMO politikalarının üretici lehine yeniden yapılandırılması, tekelleşmeye karşı etkili önlemler alınması, don ve kahverengi kokarca başta olmak üzere üretimi tehdit eden unsurların araştırılması ve millî bir fındık politikasının oluşturulması amacıyla Meclis Araştırması açılması zorunludur.

**MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGESİ
İMZA ÇİZELGESİ**

	ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
1	Hüsmen Kırkpınar	İzmir	
2	Hassan Toktaş	Bursa	
3	AYYÜCE WİRKES TAŞ	Adana	
4	Selcan Paşacı	Pekindap	
5	Yükeş Arslan	ANKARA	
6	Rıdvan 212.	ÇANAKKALE	
7	Yüksel Selçuk Türkoglu	Bursa	
8	Melika Eşfur	Muğla	
9	Burhanettin Kocaman	Mersin	
10	Sensal Sunat	Manisa	
11	Mahmut Akalen	Edirne	
12	Cihan Paşacı	İstanbul	
13	S. Bülra Kavuncu	İstanbul	
14	Burak Akdurak	İstanbul	
15	İsmail Öztürk	Denizli	
16	İlhan Türkkan	Kocaeli	
17	Ömer KARAKAŞ	Aydın	
18	Burak Dalgın	Bilecik	
19	Ahmet Esref Fakırbaba	Ankara	